

ERDŐVIDÉKI HIRLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI, TANÜGYI ÉS KÖZGAZDASÁGI, IPARI HETILAP

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 Kor., negyedre 2 Kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetések díjszabás szerint.
Nyilttér sora 50 fillér.

Főszerkesztő: **Dr. Fereny Géza.**
Felelős szerkesztő: **Hoffmann Géza.**
Főmunkatárs: **Dr. Debreczy Béla.**

Kiadó-hivatal:
Nagy József könyvnyomdája Barót. Előfizetési és hirdetés díjak Nagy József könyvnyomdája a szellemi részt illető közlemények: Hoffmann Géza f. szerkesztő Köpöcs címre küldendők.

Elkerült a fergeteg.

Az elmúlt óz óta tartós borulat terpeszkedett Európa felett. A felhők hol sötétebb színeket öltöttek, hol megszakadoztak de eloszlanak nem tudtak. A feszültség nagy volt, a levegő fülledtsége zivatart jelzett — a diplomáciában.

De csak a diplomáciában!

A népek millióinak lelkében a háboruvágnak még szunnyadó szikrája sem lappangott. Talán mindenre gondoltunk, csak háborura nem. De ott, ahol a körmondatok sorakozása sokszor egyenértékű a katonai kötelesek sorakozásával, ott alaposan forgatták a szavakat és minden áron azon voltak, hogy az abrakadabra: háborura jöjjön ki.

A végzet azonban nem akarta még a háboru veszedelmét is az amugy is eléggé súlytott népekre zudítani és a nagy urak körmondat variáló játéka így azután csütörtököt mondott. Békére fordult és nem háborura.

Hát csodálatos az emberi társadalom berendezése! Eszébe jut egy nagy urnak valami és a nagy ur erre nem alszik egyet, hanem cselekszik. A szegény ember ha bolondot csinált, maga baját gyűjtötte meg vele; a nagy ur azonban mivel milliók nevében beszél, milliók baját teszi aktuálissá.

S ilyenkor azután a lavina megindul. Ha történetesen a Gondviselés jelen van és szétrugja azt a guruló lavinát, akkor nincsen egyéb baj, minthogy a nagy ur jól megválasztott pillanatban odébb áll; de ha a Gondviselés másként rendel: akkor ez a lavina gyilkol, pusztít, rombol. Ilyenkor minden emberi alkotás összeomlik. Elet, öröm, fény és szegénység együvé kerül és közös neve lesz — fájdalom.

Ez alkalommal ezt a guruló lavinát az isteni Gondviselés mégis szétrugdalta mielőtt leért volna oda, ahol emberek laknak, még pedig csak egyszerű, munkás emberek.

A fergeteg tehát kimullott a diplomáciában és nem csapott le reánk s nem tett özvegygé, árvává, vesztesé senkit sem; nem borult az örök éjszaka egy reményteljes életre sem, bár nagyon közel voltunk hozzá és mint mondják — csak pillanatok választottak el tőle.

Elmulott, most már beszélhetünk

róla szabadon, szívünk és meggyőződésünk szerint.

Most már kérdezhetjük, hogy miért és kiért kellett volna ennek a veszedelmnek bekövetkeznie?

Amíg a veszély felettünk lebegett, a férfias nyugalom azt követelte, hogy a bekövetkezendőket, amelyeken mi alatt állók amugy sem változtathatunk, kötelességtudással, becsületérzettel várjuk és viseljük. A háboru mellett aminálni, „életünket és vérünket“ az osztrák diplomáciának felkínálni nem volt sem okunk, sem kedvünk. Akik megtették — izlésök szerint cselekedtek. A háboru ellen agitálni, amikor egy kényszerhelyzet nyomásában voltunk — hazafiatalan dolog lett volna. Hallgattunk tehát és biztunk abban az Isteni Gondviselésben, amely talán mégis megsokallotta már, hogy erre a nemzetre a balszerencse annyi ostorcsapást mérjen!

De most levonjuk a konzekvenciákat és mérlegelünk.

A háborunak anyagát kibontva úgy beszélnek, hogy Bosznia anejiója lett volna a viszály tengelye. Az események tényleg innét indultak ése körül csoportosultak.

Bosznia anejiójáért tehát majdnem véres összeütközésre került a dolog: a törökkel, a szerbvel, és még kitudja kivel? Es mit jelentett reánk az anejió?

Területi gyarapodást, nemzeti előnyöket, állami fejlődést? Semmi egyebet mint — szócsere. Bosznia ez ideig „okkupált“ tartományként szerepelt s most pedig „annektált“ tartomány címét fogja viselni.

Eddig osztrák generális főmindenhatósága alatt állott, ezentul is osztrák generális meredez benne.

Mert ha bonyodalmakat okozott ez szó: „anektálom“, az igazi bonyodalom csak akkor következne be, ha az egymást oly bensőségesen szerető két állam közül kellene választani, hogy melyiket gazdagítja vele.

Hiszen Bécsben a magyar közvéleménnyel még csak elbánnának, mint ahogy a legvérvágóbb kérdéseink elvitására is tudnak kapni magyar sajtót, magyar urakat, magyar tudósokat és magyar diplomátákat! A Petur bánok, a Justh Gyulák elnémitása, a belső labanc haddal menne minden nagyobb emóció nélkül. De mimellettünk nálunk néminemű történelmi vonatkozások is lennének és

magának Boszniának gazdasági érdekszférája, a területi összefüggése hazánkals izoláltsága Ausztriától, ezis feszélyezi az osztrák urakat abban, hogy teljességgel és rövidesen negligálják a magyar királyság igényeit. Osztrák részen pedig nem kapnak sem sajtót, sem szociológót, sem szocialistát, sem nagy urat, sem diplomatát, aki csak példálózva is érinteni merészné, hogy Bosznia Magyarország érdekszférájához tartozván — oda utalandó. Ott unisono osztrák szempont szerint itélik meg a dolgot és rövidesen elbánnának az olyan hazafiatalan osztrákkal, (hová jutottunk!) aki nem a sovinsztikus osztrák szempont szerint itélné meg az anejiót.

Ugy oldják meg tehát ezt a kényes kérdést, hogy Bosznia megmarad a közös hadsereg égisze alatt és ez a hadsereg annyi mint — Ausztria. Hiszen még a néphit is azt mondja: in deinen Lager ist Österreich!

Ezért a névcseréért tehát igazán égrekiáltó bün lett volna egy csepp magyar véreért is, mely ott, a bosnyák sziklák között kiontatott volna!

Az anejió azonban felszínre vetette az egymással szemben álló erőket, melyek élet-halál küzdelemre fegyverkeznek.

Kitünt, hogy az osztrák hatalom Európának a legkevésbé rokonszenves hatalma és minthogy ebben a hatalmi égiszen minket is vonszolnak, tehát e gyűlöletből nagylelkűen, kvóta arányánál is nagyobb percentet juttattak nekünk is. Ezt a nemzeti vivmányt nem tagadták el tőlünk és olyan becsületesen beszéltek mindég Ausztria-Magyarország elleni gyűlöletről, mintha csakugyan és talán főként mi lennének azok, akiket ilyen „oktalanul“ és „jogtalanul“ gyűlölnék.

Ezt a gyűlöletet láttuk még a háboru kitörése körüli fáradozások idején és látjuk most, a béke megszilárdítása alkalmával. A világ minden tájékaról megnyilvánuló közvélemény mutatja, hogy itt nem osztrák és szerb konfliktusról volt szó, hanem a latin, angol és a velük szövetkezett szláv fajok koaiciójáról a germán érdekszférák ellen.

Mi nekünk pedig sem a germán, sem a szláv nem barátunk. Minékünk saját létünket úgy az egyiktől, mint a másiktól lázas izgalommal és erőnk végsőre való fokozásával kell féltenuk, védelmeznünk. Az az elviselhetetlen nyo-

Magyar Ásványviz Forgalmi és Kiviteli
Részv.-Társ. Budapest, V., Báthory-u. 5.

Kizárólagos eladása a következő ásványvizeknek:

Borszéki főkut
Borszéki Kossuth-kut
Borszéki Boldizsár-kut
Bodoki Matild
Baross
Borhegyi

Boholti
Előpataki
F.-Rákosi Mária
Fehérkői
Glória
Horgász — Hankó

Kászon-Jakabfalvi
Kászon-Salutaris
Répáti
Székely-Selters
Stojkai

más, mely e két versengő világ tényező részéről reánk nehezedik, államiségünket összeroppantással fenyegeti. Mi nekünk tehát a pillérek, a tartó oszlopok folytonos erősítésén, megújításán, szaporításán kell dolgoznunk és ez által érdekünkben áll az is, hogy a békét minél tovább élvezzük, azt megoltalmazzuk és az előbb utóbb elkerülhetlen rohamot feltartóztatásuk, kitörését elodázzuk legalább addig, amíg oda nem erősödünk, hogy az új korszak ezen katalauni ütközetéből azután a magyar állam életét kimenthessük.

Ha mi mostanság keveredünk egy világháborúba és ha ebben az osztrák hatalom győzött, helyzetünk még reménytelenebb, még mostohább, még ridegebb lenne. Ma sem bírjuk a legelemibb dolgunkat az osztrák kézből kinyerni, hát még a triumpháló Ausztriától!

Ha pedig az a háború az armádia vereségével végződik, nem is szólva a magyar véraldozatról, a magyar vagyion pusztulásáról — akkor az a nagyon erős ellenség, már feltartóztatlan erős és akkor bekövetkezik a habsburgi hatalom részekre osztása, amelyben a magyar területekre éhező konclesők, a jó szolgálatok fejében, a fegyvertelen, az örendelkezési jogaitól megfosztott, a *a végső ellenállásra elő nem készített magyarsággal* rövidesen végeznek.

Ne lelkesüljünk tehát a háborúért és ne akarjunk mindenáron holmi vitam et sanquinem féle utánzatokkal Bécsben barátságos mosolyt kierőszakolni mindaddig, amíg hazánk létkérdéseiben az osztrákkal szemben a megoldás útjára nem kerültünk. Mint nemzetnek lealázó a szerepünk s mint országnak, államnak kétséges a jövőnk. Ami veszedelmes ellenségeink itt benn, itt rágódnak nemzetünk életfáján, itt kell irtóháborút viselünk ellenük, itt kell résen lennünk, itt kell belátnunk a szívekbe, a vesékbe és el nem ámitatni magunkat, mert ellensegünk álarccal jár közöttünk! H.

Faragó tanfolyam Vargyason és valami a székelmentésről.

(Folytatás.)

Ez a legjobb módja a nép boldogításának, hogy mindenütt a helyi termények s háziipari anyagok otthoni feldolgozására taníttassék meg az ifju nemzedék és ez a módszer nálunk a mult évben is, az idén is, a téli idényben 8 hét alatt, nagyon is bevált, a mint március 21-én megtartott záró ünnepély alkalmával nagy meglepéssel és örömmel láthattuk.

A faragó tanfolyam záróünnepélyéről s általában a tanfolyam eredményéről szükségesnek tartom elmondani a következőket:

Március 21-én vasárnap d. u. 2 óra körül előzetes meghívás folytán, a tanfolyam helyén megjelent a gazdakör, élén méltóságos Daniel Lajos urral és nagy népsokaság. Elnök egy alkalmi beszéddel az ünnepélyt megnyitván kezdetét vette az udvarra szépen kirakott és csoportosított faragványok felülvizsgálata és számbavétele a bíráló bizottság által.

Kiki a saját anyagából magának dolgozott, s ez a munka a kiállításon mind együtt volt: 14 drb műhelypad, egy eszterga, egy osztóvata, 10 drb szekérlaj, 5 drb szántó taliga, számtalan kerék, szekérlajtorják, saroglyák, rudak s más szekérrészletek, kerékfalazó pad, csőrő, bölcso stb. Gyönyörűség volt nézni a nemcsak összeállított, hanem szépen kidolgozott tárgyakat, s mindezek első sorban a tanfolyam derék vezetőjét Kovács Ernő urat dicsérik, azután a szorgalmas növendékeket.

A tanoncok közül négyen a legjobbak: Pál Lajos, Fehér Sámuel, Sós Sámuel és Sós Péter jutalmakat kaptak, gyalut, bárdot, furót és fűrész, mindenik 4—4 darabot, abból a készletből, amit a munkavezető ur a kirendeltség megbízásából magával hozott, hogy azokkal az ifjak dolgozzanak.

Ezután az ünnepély bezárattott egy elnöki méltató beszéddel, melyben elnök rámutatott a székelmentés nagy horderejű munkájára, melyben a kismemberek segítése olyan sok irányban van célozva, s a minek ha jelenben nem is mindenütt kimagaslók az eredményei, de a jövő ráfogja nyomni az elismerés bélyegét a népboldogítás azon kicsinynek látszó tényeire is, mint a mi háziipart terjesztő tanfolyamunk, amiért hálás köszönetet mondunk elsősorban Darányi miniszter ur önmagyméltóságának, másodsorban a székel kirendeltség kir. gazdasági intézője nagyságos Dorner Béla urnak, ki ez évben is ilyen jóakaratu pártfogásában részesített bennünket, s megmutatta, hogy miképpen kell felkészíteni és boldogítani a kismembereket!

Kisgyörgy Sándor.
(Vége.)

A kir. törvényszék székhelye.

A „Budapesti Közlöny“ április 4-én megjelent száma évtizedes versengésnek és vitának veti végét azzal, hogy a Kézdivásárhelyen emelendő törvénykezési épület terveinek elkészítésére pályázatot hirdet.

Ismeretes mindnyájunk előtt az a küzdelemünk, melyet Sepsiszentgyörgy város kifejtett azért, hogy a törvényszék Sepsiszentgyörgyre helyeztessék át. A nyomós és kevésbé jelentős érveknek egész halmazával igyekeztek, hogy igényük jogosultságát, kívánságainak helyességét kimutassák.

Kézdivásárhely természetszerűleg teljes erővel ragaszkodott a törvényszékhez s szinten nem késedelmeskedett azon érveknek felhasználásával, amelyek a kézdivásárhelyi székhelyet helyezik előnyösebb világításba.

Most a vita befejezést nyert. Kézdivásárhely a győztes. Sepsiszentgyörgy szegényebb lett egy, a város fejlődése szempontjából messze kiható tervvel és reménnyel. Az a 750,000 koronás épület nem fogja Sepsiszentgyörgyöt díszíteni. A törvényszéki székhelyei jár for-

TÁRCA.

A régiek és a modernek.

Írta: Hoffmann Géza.

Az irodalmi vezető egyesületek közgyűléseiken úgy a Petőfi társulat Hercegh Ferencel, mint a Kisfaludisták Berzevicy elnökökkel — jónak látták a modernek ellen — mindenestre tekintélyes és figyelemreméltó szavakat hallatni. De a moderneket ez az irodalmi irányolvasás nem valami erősen érintette; valókat vonogatva hideg, előkelő arccal csak azt felelik mindezekre: büszkék vagyunk, hogy a modernekhez tartozunk, mert miénk a jövőnk.

A modernek legjelentősebbje, a hír szárnyára felkerült Molnár Ferenc még azt is hangoztatta, hogyha Petőfi ma élne, ő is modern lenne és a régiek, a maradiak őt is kiközösítenék — még pedig a saját otthonából.

És ebben a merész szellemeskedésben mutatta be Molnár Ferenc a modernizmus lényegét. Merészeket, nagyokat mondani, de úgy mintha azok az ellentmondást nem tűrő igazság erejében tündökölnének, pedig az igazságot meg sem közelítik. Hiszen igaz, hogy Petőfi is modern volt abban az időben, mint ahogy modern volt valamikor Gyulay Pál, Arany János, és még régebben Kisfaludy Károly, Vörösmarty Mihály is, de hogy azután a mai értelemben vett modern lenne, ezt már nem tudjuk sem mi, sem Molnár Ferenc. És ilyen merész kijelentésekkel játszik házard já-

tékot Molnár Ferenc — a nagy sikert aratott „Ördög“-ében. Csupa életigazságot halmaz fel tetszetős, hízelt, szellemes formában. Olyan ott minden, mint a legragyogóbb kirakat, melyben csillog, pompázik a sok briliáns, az arany kőöntvény, butonok, csupa nagy értékeket képviselő portékák — de csak így kirakatban, mert a valóságban, alaposan szemügyre véve üveg utánzat, arany bevonat, tehát értéktelen semmiség az egész. S az is tény, hogy igazságot surog Molnár Ferenc ördöge. Amíg ifjak vagyunk és szeretni tudunk, addig az életet is inkább a szeretkezés csábos izgalmi szerint élvezzük. Sőt talán egyszer-egyszer mindnyáján benne voltunk a csábító ördög szerepében és nagyon örültünk, ha a szavak varázsa sikerekre vezetett. De bizonyosan örültünk annak is, ha akar nálunk, akár a hozzánk tartozóknál a józan ész is a kellő pillanatban felülkerekedett, mert bár az eszményt milliók közül talán egy halandó sem éri el, tehát az eszményi nem testet öltő földi igazság, de azért az eszményt megközelíteni mégis csak földi letcél. A modern igazság után lehangoztás, bágyadság, meghasonlás következik, ellenben az eszményi igazság az elbágyadót új erőhöz juttatja.

És vajon mi lenne ha mindnyáján Molnár Ferenc Ördögének hatalmába engednők magunkat? Ha sohasem győzedelmeskednők sem bennünk, sem hozzánk tartozóknak a kísértés óráiban, a lágy, a simogató szavak hatásánál az önuralom, a józan ész? Ha az ember vágyakkal telje puha testében a lélek soha sem tudna felülkerekedni és az érzékiség mindég, de

mindég győzedelmeskednek? Hát bizony az rossz világ lenne! Mert ami egyfelől kellemes az egyiknek, a szerencsésnek, a nyertesnek, épen úgy kellemetlen az a másikra a vesztesnek, a kijátszottnak.

A modernek iskolája az embert a mulató helyeken keresi fel és az ugynevezett reális igazságokat hirdeti. És az ilyen mulató ember nem hazafi, nem bölcselkedő filozóf, sem erkölcsbíró, sem nem nagy lélek, hanem közönséges ember. Telve szokásokkal, amelyek más ember szemében nevetségesek, különösek; melyeken lehet józúeket mulatni, vagy az észideg telepének azt a ducat, melyben a szatirikus élettünetmények feszkelnek — foglalkoztatni. Az természetesen nem jön tekintetbe, hogy az „én“ is épen úgy telve van a ferdeségekkel, a mulatságos furcsaságokkal, mint azé, akin mulat. A moderneknek nincsenek hősök, csak legfeljebb külső mázokban tökéletes gentlemének, akiknek azonban sikerülnék a dolgok. És ez a siker a régieknél az erkölcsi halál, amely felfogásra mosolyog a modern író.

Szerintök ez a középkor, ez a sötétség világa. Ők ugyanis felszabadított lelkiismerettel dolgoznak, amelynek nincsen fékje. Náluk így billen az érzékiség oldalára az iránymű végkonkluziója értékelhető valóság nélkül, az önkényesen beállított akarat korlátlanosságában.

A modern írók napjainkban erősen foglalkoztatják a közvéleményt, bár a modernek igazi hatást nem érezzük. Hogy elvhajhászok vagyunk, hogy felületesek vagyunk, gyengébbek vagyunk a hazafiságban, az önuralomban, ez aligha a modernek szellemi hatása, de talán

galomnak nem fogja e város semmi hasznát látni.

A döntés helyessége kérdésében most már hiába bocsátkoznánk rekriminációkba. De viszont kötelességünknek véljük e döntésnek vidékünkre való hatását röviden vázolni.

Sepsiszentgyörgy kétségtelenül hátrányos helyzetbe került. Eltekintünk a törvényszéki székhely okozta nagyobb forgalom elmaradásától. Ezt mi az illető város helyi érdekeinek tekintjük s e szempontból reánk nézve teljesen mindegy, akármelyik város is veszi hasznát a nagyobb forgalomnak. — Az általános érdek szempontjából hátrány az, hogy Sepsiszentgyörgy és vidéke messzire esik a törvényszéki székhelytől.

Ámde ezzel szemben joggal állítható, hogy a székhelynek Sepsiszentgyörgyre való áthelyezésével Kézdivásárhely és vidéke kerülne hasonló helyzetbe.

Melyik legyen tehát előnyben?

Az így felállított kérdést teljes meggyugvással nem lehetne megoldani, ha csupán a két város és vidékei szempontjából vizsgáljuk a helyzetet.

Videkünk szempontjából azonban a kérdés egészen más elbírálás alá esik.

Mi, Háromszékvármegye északnyugati részének lakói csak azt látjuk a döntésből, hogy vidékünk ismét csak a mostoha gyermek szerepével kénytelen megelégedni. — Azt tudjuk csak, hogy ezután is 120—130 kilométer utat kell megtennünk vonaton, nagy költséggel, idővesztéssel, hogy az egyenlően, de nem egyenlő költség ellenében mért igazság kiszolgáltatási székhelyét elérhessük. S 120—130 kilométer újabb ut után térhetünk vissza csak csendes otthonunkba.

E 250 kilométernyi utat kell megtennünk akkor, a midőn közvetlen szomszédunkban van egy törvényszék, oly városban, amelyet amugy is, majdnem minden héten felkeresünk, mert ott van piacunk, mert az gazdasági életünknek gócpontja.

Nem rajonghatunk a sepsiszentgyörgyi központért sem. Hozzánk az is távol esik, — nagy kerülővel juthatunk oda vasuton, — s állandóan kedvezőtlen összeköttetéssel kell kinlődnünk.

Még kevésbé ragaszkodunk a kézdivásárhelyi székhelyért. Az tőlünk még távolabb van.

Egyetlen érdekünk az hogy Brassóban legyen ami törvényszékünk.

Miért nem csatolják járásunk bíróságát e törvényszékhez? Miért nem nyújtanak módot ezzel, hogy népünk ne legyen kénytelen jogainak megvédésénél folyton akadályokkal küzdödni?

Ha az indokot kutatjuk nem látunk erre más magyarázatot, mint a hagyományos vaskalaposságot.

Hisz a nagyajtai kir. járásbírósnak a brassói törvényszék területéhez való csatolása eilen komoly érv fel nem hozható.

Igaz, hogy e törvényszék más vármegye területén fekszik. Ámde, most amidőn a közigazgatás az igazságszolgáltatástól teljesen el van különítve, — a két vármegyéhez tartozandóság semmi akadályt nem képezhet. A bírói és ügyészi szervezetnek közigazgatási funkciója nincs, — leszámítva a kir. ügyésznek szokásos referadáját. S ha brassói kir. ügyész évenként egynehányszor Sepsiszentgyörgyön is megjelennek e vidék bünygyi statisztikájának feltárása végett, — mint ahogy megjelenik Fogaraszékvármegyében is, — mi volna ez vidékünk 26 ezer lakójának állandó népvándorlásához képest? Miben és mennyiben sértené tehát a vármegyei autonómiát, ha Brassóba menénk jogaink védelmére? Szerintünk semmiben sem. Csak a vaskalaposságot, a bürokratikus formákat sértené.

Hangunk gyöngö. De ha erős volna sem nagyon hallgatnának rá. — Fel kell jajdulnunk mégis. Fel kell tárnunk, hogy a bürokratizmus, a vaskalaposság és nem törődömség oka kizárólag annak, hogy vidékünk lakossága még az igazságszolgáltatás terén is kénytelen elterjedt csökkentő akadályokkal küzdenie.

Előre tudjuk, hogy feljajdulásunk a pusztában hangzó szó lesz. S a midőn mégis nyilvánosságra hozzuk ezt, csupán azért tesszük, hogy Erdővidék egyesítése munkájában netáni megcsüggedetteket további kitartásra, további munkára buzdítsuk. Mert újabb sérelmünk ellen is csak az egyesítés, az új vármegyei beosztás nyújthat orvoslást.

Rólunk nálunk nélkül.

Hol legyen a székely kamara? Mi a Székelyföld érdeke?

A kereskedelmi kormány figyelmébe*

(—gh.) A székelyföldi kereskedelmi és iparkamara Maros-Vásárhelyen nincs a Székelyföld geográfiai középpontján. Ezt így tudja még a negyedik elemi osztályos tanuló gyermek is, aki Magyarország térképéről tájékozva van...

De azért a marosvásárhelyi urak kiero-szakolták, hogy ott náluk legyen a „központ”. Oda viszik, oda összpontosítják minden oly közintézményünket, mely a székelyföld összes vármegyéinek lakosságát érdekeli. Oda visznek mindent nagyzási hóbortból és fukar kapzsiság miatt is.

Azt akarják, hogy Maros-Vásárhely még nagyobb város legyen és a Székelyföld más városai neki mind leigázott alattvalói maradjanak. azt akarják, hogy a Székelyföld lakossága nekik adózzon és így keserves filléreivel az ő tekintélyüket, vagyonsodásukat emelje.

Meg sem kérdezik a Székelyföld egyetemes többségét, hogy mit kíván, mi a véleménye, hanem egyszerűen határoznak rólunk — nálunk nélkül...

Hát ez — engedelmet kérünk — több a soknál. Ilyen csalafintaságot a Székelyföld egyetemes többsége nem tűrhet. Ez ellen teljes erőnkől tiltakoznunk kell.

Arról van szó ugyanis, hogy a székelyföldi (és nem a marosvásárhelyi, mert hiszen az egész Székelyföld lakossága fizeti a kamarai illetékeket) kereskedelmi és iparkamara állandó székházát hol építsük fel?

Jól vigyázzon minden székely: most van szó a kamarai székház felépítéséről! S ha egyszer ott felépítették, akkor örökre Marosvásárhelyé lesz, mert hiszen ő ajánlott fel 800 négyzetméter házhelyet valahol — a város félreeső zugában, hol neki a telek legolcsóbb.

Vigyáznunk kell pedig azért, mert a kamara eddig is legnagyobb részben Marosvásárhelyi ipari és kereskedelmi érdekeit szol-

* A cikk sürgős közlésére felkértünk, a kérést teljesítve fenntartjuk magunknak az alkalmat, hogy ebben önálló nézetünket is elmondhassuk. A szerk.

inkább a modernnek azok, akik lekerültek az élet zajosabb felére és abból merítik az anyagot.

Mert péld. Petőfi gyújtott, Petőfi hatott. Talpra magyarja benne zugott a 48-iki idők viharában. Bem Petőfi csatadalait kéri és inkább értékeli Petőfit a költőt, Petőfinek azt a büvös bájos tollát, mint Petőfit a harcost, a harcosnak talán hősi kardját. Pedig Bem nem is értette Petőfi eszméinek hatalmas erejét, ő csak sejtette, hogy annak a csodás léleknek eszményi világa az ő önfeláldozó hősiességének is lelki sajátja.

Vagy Katona Bánk Bánja, Petur bánja nem rázza meg ma is a lelkünket? Az ifjú lángoló arccal, az öreg csillogó szemmel hallgatja a férfias erő eme fenséges kitöréseit; amannál az eszményiség utáni törekvés, emennél az eszményi körben mozgó tettek emlékei rezdülnek meg a rokon hangok szavára.

Nehéz, küzdelmes óráinkban nagyon sokszor menekülünk abba az eszményi világba, amelyet a klasszikusok számunkra visszahagytak.

De nézzük meg Molnár Ferenc Ördögét. Ha izlésünk, érzékiségünk egyezik azzal a világgal, melybe Molnár Ferenc vezet; akkor egy kellemes hangulat utóhatásával távozunk szellemi világából. De ha józanul gondolkozunk mégis csak bosszúságot érzünk utána, ha látjuk, hogy a tisztességes nő elbukásához az erkölcsi alap mennyi rugóját, mennyi rejtet, titkos reteszét nyitja fel s milyen ügyesen vezet be ahhoz az abszolúcióhoz, melyet az erkölcsi ember önmagának minden alkalomkor nagy kegyesen juttat. Mulatunk, de nem oku-

lunk — Ha tétovázunk, lejjebb csuszunk és az élet egyenes útjától távolodunk. Ha sofizmakkal nem gondolkozunk — felháborodunk. Erkölcsi hatás nincs utána, legfeljebb retrográd irányban. És mivel az irodalomnak célja ez ideig még a lelki nemesítés, oktatás és csak másodsorban a szórakozás nyújtás s mivel a fórumon mindég valami jobbat, a közérdekében állót propagáljuk, ennek kivívásánál semmi esetre sem maradunk meg az emberi gyarlóságoknál, hogy ezeknek diadalát mozdítsuk elő: ennél fogva a modernnek irodalmi értéke is kétes. Arra pedig, hogy levessünk minden erkölcsi nehezéket és legyünk ős emberek, az intelligencia legalsóbb fokán nem is kell valami nagyon erőlködnünk. A fejlődés törvénye tehát mégsem az, amit a modernnek hirdetnek vagy keresnek, hanem amit a klasszikusok létrehozottak.

De igaz az is, hogy Bánk bán, a tragédia az Ördöggel, a vígjátékkal össze nem hasonlítható. A történelmi esemény egy jelentéktelen és mindennapi társadalmi cselekménnyel, mint esztétikai mű egyazon nézőpontból nem bírható el. Csakhogy itt a nézőpont nem a műfajra, hanem a típusra vonatkozik. A típusokat kell mérlegelnünk. A klasszikusok erkölcsi világa, eszmeköre Bánk bánban. Az ember tragédiájában, a Zalánfutásban, Toldiban, János vitézben stb. nyer életet. Itt alakul ki a mestermű, amelyből megtudjuk, megismerjük, hogy milyen az a világ amelybe a költő vinni akarja az emberi nemet.

A modernnek típusa, mesterműve ezideig az Ördögben csucsosodott ki. Ebből is meg-

tudjuk, hogy a modernnek hová hívnak, mi hevíti őket, mit sugalmaznak, mire oktatnak, milyen világ az, amelybe lelkük betéved, amikor az ihlet pillanata megszállja őket.

Hogy helyöket az irodalomban determináljuk, minek nevezzük hát őket...? Leghelyesebb talán, ha „ellenlábásoknak” kereszteljük el. Ha a régiek napfényrel dolgoztak, ők a sötétséggel, ha azok a történelmi tárlatokból szedték díszleteiket, ők a mulatóhelyek világából. És szerintök ez mindegy. Irnak. A közönségnek új eszmék, új dolgok, új ingerek keltenek és ők ezen kívánalmaknak eleget tesznek.

S itt azután visszakerülünk oda, hogy a modernnek nem viszik a fejlődő emberiséget, hanem fordítva; ők haladnak hátul és szedgetik amit az élet nemcsak ma, de amióta az ember a földön van elhullatott, s amit ők a modern élet eléggé tetszetős köntöseibe öltöztetve, mint új irányt, új eszmekört tolják előtérbe. S a forma szempontjából tökéletesen igazok van, önértékük is erre az alapra redukálva csaknem indokolt, de ekkor már nem szabad őket komolyan, irodalmi értékeléssel vennünk; ekkor velök nem mint irodalmi irányzattal foglalkozunk, hanem mint szokatlanabb számban fellépő olyan író csoportozattal, amely az igazi nagyok kihalása után a véletlen folytán felül maradt és felszinen van.

gálta; noha az egész Székelyföld kamarai illeték címen befizetett adójából tartotta és jövőre is abból fogja föntartani magát. Ha a székház felépítésével jobban oda polgárosodik, oda költik, akkor aztán még távolabbról lájuk értünk való eddig is sovány tevékenységét.

De vigyáznunk kell azért is, mert az eddig tapasztaltak mindnyájunkat arról győztek meg, hogy — általánosságban szólva — az egész kamarai intézmény valósággal Marosvásárhely szolgálatában állott és a Székelyföld más városait csak holmi periferiáknak tekintette.

A mi iparosaink és kereskedőink pénzén tulnyomó részben Marosvásárhely érdekeltjei húztak hosszú éveken át illetéktelenül előnyöket — az összesség, a nagy többség rovására, világos kárára. Ez pedig nem igazság! Ebbe jövőre is beletörődni, lehetetlen valami.

Ugy véljük, hogyha már ez intézményt az egész Székelyföld (Csik-, Háromszék-, Marostorda- és Udvarhelyvármegyék) kereskedő és iparos adózó polgársága tartja fenn, akkor e közös dolog felett nem egyedül és kizárólag Marosvásárhely, hanem osztatlanul az egyetemes székelyföldi közönség határozhat.

Ezt parancsolja a Székelyföld legsajátabb érdeke, mely mellett az egyetlen város, Marosvásárhely akarnoksága mélyen eltöprel és el is kell törpülnön.

Hiszen a tulnyomó többség — ha megszavaztatjuk — bizonyára nem a szélét, Marosvásárhelyt, hanem a Székelyföld természetes, geográfiai is tényleges középpontját fogja központnak elfogadni.

Ilyen központ pedig *csakis egy van* a Székelyföldön s ez a székelység ősi fészke: *Székelyudvarhely*, honnan az összes székely vármegyék — közvetlen határolván őket — leginkább megközelíthetők, Következésképpen tehát a *székelyföldi* (és nem a marosvásárhelyi) kereskedelmi és iparkamarának *Székelyudvarhelyt* van a helye.

Tiltakozunk a kamarai székhely lekötése ellen, mert ha a Székelyföld e nagyfontosságú érdekét *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter beható megfontolás tárgyává teszi — és erre bizonyára gondja lesz Csik-, Háromszék- és Udvarhelyvármegyék törvényhatósági bizottságainak is — akkor a székelyföldi kamara nem lesz tovább *csak marosvásárhelyi*, hanem az lesz, aminek hivatása volna lennie: *a Székelyföld kereskedelmének és iparának közvetlen, osztatlan és egyetemes irányítója, zászlóvivő harcosa*, olyan faktora, amilyen eddig nem volt, nem lehetett, mert a Székelyföld körén kívül esett, mert egy nagyravágyó, mindent magához vonzani kívánó helyhez volt és van lenyűgözve.

Ébredjen fel a székelyföld kereskedelme és ipara iránt teljes őszinteséggel, jóakarattal viseltető közvélemény! Akadályozzuk meg azt a szerencsétlen, mert az összességre hátrányos ideát, hogy a székelyföldi kamara állandó székhelye Marosvásárhely legyen. Akadályozzuk meg addig, amíg nem késő!

Ezer és ezer szomorú tapasztalataink vannak. Hozzuk napvilágra bajainkat, sérelmeinket. Hiszen az illetékes tényezőknek örömlük nem telhetik abban, ha csak *egy székely város fejlődik és a többi teljesen visszamarad, elszegényedik* mellette — az egynek önös, kapzsi érdekei miatt.

Fogjunk testvéri kezét a Székelyföld e nagyfontosságú kérdésének egyedül helyes, az összes vármegyék érdekeit kielégítő megoldásában. Egy értelmileg kívánjuk, hogy a székelyföldi kereskedelmi és iparkamara székháza Székelyudvarhelyt, a székelység ősi anyavárosában építtessék fel!

Jogosan kívánhatjuk azért is, mert már eredetileg ez volt a miniszteri terv a kamara felállítására idejében, másfelől meg egészen bizonyos, hogy Székelyudvarhely saját érdekeinek előtérbe tolásával nem fog többi társai főlé kíváncskodni és így *a részrehajlatlan működés teljesen biztosítva* less. Székelyudvarhelyre a kamarai tagok is inkább megjelennek s az üléseket az összes székelység együttes részvételével tarthatják. *Most a marosvásárhelyiek határoznak rólunk — nélkülünk, a miénkől...* Pedig — úgy hisszük — nem vagyunk kis-korukak! . . .

Tolhegygyel.

Megjötték a szalonkák. Nap lementé után midőn az első csillag a déli láthatáron feltűnik megszólal a fegyver az erdők alján. Ezt az időt várja minden vasárnapi nimród, — ekkor próbálja ki vadász tudományát, lövési képességét.

A nappali órákban ügyvédi gyakorlatot folytató nagyajtai jelölt is, — az igazság szolgáltatás első faktorával huzáson volt. Ne tessék félre érteni, mert szalonka huzásról van szó. Huzni ugyan a pohárból is igen jól lehet ezt azonban néha-néha és ismét csak szalonka huzás után az éjszaka óráiba gyakorolja a szóban levő vadász.

Haza jöve a huzásról kérdik az érdekeltek, hány a szalonka? felel rá a vadász: kettő! Haza hoztad-e? Nem! de biztosan elesett, mert halottam a bokrok között a lövések után „happogni.“

Az idej sorozás alkalmával nagy vacsora volt a járás főuránál, szóba jött az Olt kiöntése s annak kapcsán, hogy mennyi nyulat pusztít el az árvíz. Jelen volt azon annak a községnek érdemes jegyzője is hol mindig „baj“ szokott lenni. Halíva a nyulak veszedelmére tett megjegyzést, azt mondja: kérem egy nyul se ful a vízbe, — azok védekeznek az ár ellen, szükség esetén még a fűzfákra is felmennek, magam is löttem fáról ilyen menekült nyulat. Erre a jelen volt vadászok nevezte, ki míg egészsége engedte hűres napnapokat szokott tartani csak ennyit felelt: Ősén a vadász pifungot sikerrel leveled, beszélhetünk másról.

HIREK.

— **Olvasóinkhoz.** A szerkesztőbizottság különválása óta egy negyed év telt el, hogy a régi alapon, régi és megszokott szellemben, de új cím alatt és közelebb a kitűzött célunkhoz lapunkat t. olvasóink veszik. Az új elhelyezkedés meghozta a kezdet nehézségeit és talán az új helyzet gyermekbetegségeit is. Régi barátaink azonban méltányolva helyzetünket, teljesen felismerve intencióinkat, a különválás beálltával is kitartottak mellettünk s ma már mondhatjuk, hogy ismét együtt vagyunk mindnyájan. Az új negyedév alkalmat nyújt arra, hogy a kitűzött cél felé ismét egy lépéssel közeledjünk és lapunk függetlenségének érdekében ismét elhatározóbb, célravezetőbb intézkedéseket tegyünk. A lap kiadását a szerkesztő bizottság ezentul a saját kezelésébe veszi át és ezzel kapcsolatban az adminisztratív teendőket is. Kérjük ennél fogva t. olvasóinkat, hogy az előfizetési díjakat és a hirdetésekért járó illetékeket *Hoffmann Géza felelős szerkesztő címére, Köpec, (Háromszék m.) intézzék.* A szerkesztő bizottság óhaja: Erdővidéknek *oly lap alapot teremteni*, amely a lap

existenciáját minden magán érdektől mentesítse, biztosítsa ezáltal vidékünk teljesen független, minden körülmények és mostoha viszonyok között is helytálló sajtó organum birtokában jusson. Amikor t. olvasóink bizalmát, támogatását megköszönjük, a jövőre nézve azt még fokozottabb térre kiterjeszteni, kérjük, annál is inkább, mert hiszen az Erdővidéki Hirlap most már igazán Erdővidék közönségé lett; ereje a vidék erejét, gyarapodása a vidék gyarapodását, anyagi izmosodása a közjavát fogja szolgálni.

— **Elmaradt függetlenségi szervezkedés.** E címen a Független Székelység ismételtén foglalkozik a vármegyei függetlenségi párt szervezésének kérdésével, amely mellett lapunk több cikkben és különösen a legutóbb Debrecy Béla a szervezés módjait rámutató érveivel — foglalkozott. Laptársunk ismét sajtóságosan burkolt jelszavakkal a szervezés ellen foglal állást. Különösen feltűnő ezen megismételt kijelentése: „A vidéki szélhuzásnak, a vicinális érdekek és helyi potentátok közül való tömörülésnek véget kell vetni.“ Ez a mondat nagyon tág körű, sajtóságos és némileg visszautasító. Ilyet csak határozott tények mellett szabad irni, mert ezt mindenik „vidéki potentát“ vagyis ezzel a kérdéssel foglalkozó és nem a „centrális bölcsesség“ szerint igazodó vicinális párttag és különösen a szervezett vidéki függetlenségi választó kerületek elnökségei magokra vehetik. Hogy a központban miként gondolkoznak, ezt talán kevésbé sértő, leckésztető, leintő formában is lehetne publikálni. Azok a „vidéki potentátok“ ngyon sok érdemet szereztek a függetlenségi eszmék diadala körül és bár az új alakulások szerint kívánatosabb és a dekorum szempontjából „magnásosabb“ a „régiek restaurálása“ és talán az „új pártba“ való bevonása, de azért valószínűleg ez a többség a centrum nélkül is többség marad s nehéz dolog lesz *ezt a restaurálást* rólunk s nélkülünk megcsinálni. Kérünk világosabb és megnyugtatóbb „hivatalos leadást.“

— **Eljegyzés.** Uzoni Beldi Pál, Háromszékvármegye főjegyzője, Uzoni Beldi Tivadar és neje alsószentmihályfalvi Sigmond Ertze fia a napokban tartotta meg eljegyzését Kolozsvárt tövisi báró Bálintt Mártával, tövisi báró Bálintt József eszari és királyi kamarás és neje uzoni gróf Beldi Georgina leányával. Ugy a vőlegényt és családját, mint a menyasszonyt, valamint ennek családját számos üdvözléssel keresték fel, különösen az erdélyi mágnáskörből.

— **Mükedvelői előadás Baróton.** Mint értesülünk, a baróti Kath. Ifjúsági Egyesület husvét utáni vasárnap egy táncmulatsággal egybekötött mükedvelői előadást fog rendezni, mely alkalommal színre kerül „Rákóczi“ című történelmi színmű. Ezen igazán érdekesnek ígérkező előadásra már most is felhívjuk a t. közönség szíves figyelmét.

— **A homoródkőhalom — homoródalmási helyi érdekű vasút.** A 22 kl. hosszú vasutvonal munkálatait már legközelebb megkezdik. A vasutvonal, mely a homoródvölgyi barnaszénmedence hosszában vonul, hivatva lesz úgy a feltárando szénmennyiséget, valamint az ottani nagy erdőségek faállományát kiszállítani.

— **Megszűnt üzem.** Az állami bányaközi szomorú hatása, mely a kisebb műveket fogja főként sújtani, már is mutatkozik vidékünkön. Az erdővidéki bányagyűlés hidvégi szénbánya üzemét teljesen beszüntette, miután nem látja az üzemi feltételeket és a jövőt oly biztatónak, hogy az itteni szénmedencét üzem-

ben tarthassa. Egyidejűleg a köpenci bányáizem fokozatos beállítása is tervben van s már most is mintegy 50 munkást bocsátanak el. Az állami — atyai — gondoskodás így folytatja még azt is, amit nagy áldozattal, saját erőnk-ből létesítettünk. De csak nálunk! Bezzeg Horvátországba Vrdnikre omlik a magyar adó-fizetők pénze.

— **Táncmulatság műsorral.** A nagyajtai Polgári Daloskör április 12-én husvét másodnapján a község háza nagytermében saját pénztára javára műsorral egybekötött táncmulatságot rendez. A mulatság műsora: népdal egyveleg. 1. Előadja a daloskör. 2. Szaval Körtvélyfáy Gabriella. 3. BORDAL. Előadja a daloskör. 4. Felolvas dr. Benedek Zoltán. 5. Népdalegyveleg. Előadja a daloskör.

— **Segély Nagyajtának.** A földművelésügyi miniszter, a székelység igaz jóakarója és egyedüli barátja a kormányférfiak közül ismét tanujelét adta annak, hogy nemcsak frázisokkal szereti a székelyeket és elismeri államfenntartó jelentőségüket, hanem tettel is. Legujabban 10000 koronát adományozott Nagyajtának közlegelő vételárának kifizetésére.

— **Háromszéki megyei erdők állapota 1908-ban.** Garlathy erdőfelügyelő 1908. évi jelentéséből a következő érdekes számokat vesszük: Az erdőállomány 1908-ban apadt: 101 kath. holddal, véderdő terület volt: 12079 k. hold, futóhomok talajon álló erdő; 1134 k. hold. Feltétlen erdőtalajon álló 384564 és nem feltétlen erdő talajon 2889 k. hold. Tölgyerdő 53387 k. hold, bükk és egyéb fanem 254705, fenyőerdő 92575, *állami erdő 14958.* községi 94052, egyházi 11469, közalapítványi nincs. magán alapítványi 192, közbirtokossági 89160, részvénytársulati 194, magántulajdon képező erdő 190642 kat. hold. Az elmúlt esztendőben 612500 facsemetét osztottak ki ingyen és 289 kat. hold lett beültetve 90% sikerrel. Erdősítésért jutalmat kapott három birtokos 1600 korona összegben. Erre az évre a kopár területek fásításáért holdanként 15—30 korona jutalmat fogunk kiosztani. Erdőégés volt 50 eset 999 k. hold területen s a kárösszeg 14142 korona. Széltörés volt 12 eset 1272 db. fa pusztult el, a kárösszeg 3306 korona. Rendkívüli fahasználatot 8 esetben engedélyeztek 638 holdnyi területre és 1449 szálfára, alomszedést és legeltetést pedig 6492 holdnyi területre engedélyeztek. Erdőrendészeti athágás 18 esetre szólt. Az erdőszeti adminisztrációt és szakvezetést 9 okleveles erdőszet, 40 felesketett erdőőr és 59 erdőszolga intézi. Az erdővagyon ezen érdekes képét nagyon előnyösen egészítik ki még az a kimutatás, amely az erdő-eladások értékének, sikerének s így az erdővagyon forgalmának esélyeit tünteti ki.

— **Székely deák-Otthon Budapesten.** Igen nepes választmányi ülést tartott a minap a Budapesti Főiskola Székelykör Kovásznai Gábor elnöklété alatt. Zágoni Dezső felolvasván a múlt gyűlés jegyzőkönyvét hitelesítik azt, majd Ráduly Dénes I. félévi pénztáros terjesztette elő jelentését, mit a választmány egyhangúlag elfogadott és a felmentvényt megadta. Napirend során Erdélyi Imre pénztáros ismertette a „Nemzeti Szövetség”-nek diak-otthon létesítésére megindított akcióját. A választmány megbizta Erdélyt, hogy amennyiben lehetséges, a »Nemzeti Szövetség» által kidolgozott tervezetet tanulmányozza s ha annak értelmében a Székely Diak Otthon terve is megvalósítható lenne, részletes jelentést terjesszen elő. Ráduly Dénes felette fontosnak tartja a kérdés napirenden tartását s gyakorlati tapasztalataira hivatkozva, kéri a választmány hozzá-

járulását, hogy a Deák Otthonnak megoldására vonatkozólag részletes tervezetet nyújthasson be. Midőn a választmány nagy lelkesedéssel ehhez hozzájárult, egyúttal — tekintve az ügy fontos szociális jelentőségét, — 25 koronás pályadíjat tűzött ki, olyan tervezetre, mely gyakorlati alapon állva, a Székely Diak Otthon megoldásának ügyét minél hamarabb elősegítené. A pályázat országos. A pályamunkák május hó 1-ig jelígelés levéllel ellátva az elnökség címére VIII. Horánszky-utca 17. földszint 3.) küldendők. A kör által kitűzött szépirodalmi pályázatra nyolc munka érkezett be. A díjak odaítélése felett háromtagú bizottság dönt. Végül több adminisztratív ügy letárgyalása után a gyűlés véget ért.

— **Oszták barátság.** Alig van az országban fűszer, gyarmatáru, csemege és vegyeskereskedő cég, amely a Warhanek C. fia haltereskedő céget ne ismerné, amely évek hosszú sorra óta, látja el a magyar fogyasztó közönséget szárított, besózott tengeri halakkal és halkonszervekkel s ennél fogva Magyarországból származó tekintélyes bevételekkel tömi meg zsebeit. A jeles oszták firma most azzal hálálta meg a magyar kereskedők és a magyar fogyasztók nagyarányú támogatását, hogy egy tiszteletteljes meghívást durván, a magyar kereskedőket sértő módon utasított vissza. A kassai kereskedők ugyanis jótékony célú estélyt rendeztek s arra Warhaneket is meghívták, a megvadult oszták azonban ezzel a felirattal küldte vissza a meghívót: „Wird nicht angenommen“. Ez a kvalifikálhatatlan eljárás méltán elkeserítette a kassai kereskedőket, kik elhatározták, hogy az országban levő összes kereskedő társaikat a Warhanek cég bojkottálására fogják felhívni. Ugy látszik a bojkott jól sikerült, mert Warhanek megijedt és most, mint a Magyar Kereskedők Lapja írja, tisztázni akarja magát. Azt állítja, hogy tévedés történt mikor a bál meghívóját visszaküldték, mert a mulasztást egyik kis hivatalnok követte el. Warhanek védekezésében arra is hivatkozik, hogy cége Bádapesten 12 éve be van jegyezve és a Frangepán utcába gyára van. Ezzel szemben az az igazság, hogy ha a bécsi cég itt be is jegyeztette magát, Budapesten halkonzervet nem készített, hanem összes áruit Bécsben gyártja és onnan hozza hozzánk. Semmiestre sem ártana tehát, ha a kereskedők nem fogadnák el a silány védekezést, hanem tovább folytatnák a bojkottot az oszták firma ellen.

— **A szinikerület közgyűlése.** Az erdőrészi szinikerület közgyűlést tartott Csikszeredában. A közgyűlésen, melyen megjelent Festetich Andor gróf, a vidéki szinészet felügyelője is, Kallay Ubul főispán elnökölt. Az egyes városok személyesen képviseltették magukat, míg több város a csikszeredai megbízottak képviselték. A főtárgya a kerület berbeadása volt. Nagy vita folyt le e pont körül. Sokaknak az volt a véleménye, hogy pályázatot kell kiírni a kerület berbeadása végett. Végre a közgyűlés azon álláspontra hegyezkedett, hogy a II. szinikerület pályázat mellőzésevel két évre Feher Károly részére biztosította. A határozat ellen Kovászna és Sepsiszentgyörgy állást foglalt. Beosztotta a közgyűlés, hogy a társulat mikor es hol játszik és pedig: Nagyenyeden 1909. szeptember 4-től október 14-ig; Sepsiszentgyörgyön okt. 16-tól nov. 26-ig; Fogarason nov. 28-tól 1910. jan. 1-ig; Csikszeredában jan. 3-tól, február 22-ig; Kezdivasarhelyen febr. 24-től márc. 25-ig; Gyergyószentmiklóson márc. 27-től apr. 28-ig; Szászrégenben apr. 30-tól máj. 31-ig; Dicsőszentmartonban jun. 2-től jun. 18-ig; Erzsébetvárosban jun. 20-tól július 10-ig; Kovásznán július 12-től jul. 27-ig; Tusnádfürdőn jul. 29-től aug. 5-ig; Előpatakon aug. 7-től aug. 20-ig

Szerkesztői üzenetek.

D. A. A tárcára ez alkalommal már nem kerülhetett sor, mert hogy a késéseket behozzuk, a munka gőzét fokoztuk s a kéziratokat jó előre nyomdába adtuk. Tekintettel arra, hogy mi egy esztendeig várakoztunk a nekrológra — viszonzásul a két hetet engedélyezi nekünk? A tollhegygyel azonban hozzuk, amíg aktuális. Quouqve tandem? — bizony mi is így gondolkozunk — de vigasztalódjék: cselekszünk is.

Felelős szerkesztő: **Hoffmann Géza.**

Laptulajdonos:

Az Erdővidéki Hírlap szerkesztő bizottsága.

Szám: 784/1909. tkvi

Hirdetmény.

A nagyajtai kir. járásbíróóság mint tkvi hatósága 27494/907 J. M. rendelet következtében közhírré teszi, hogy Szárazajta község 1145 sz. arányosított közös erdeje az 1869. évi 2579. sz. szabályrendelet képest a 45041/889. J. M. sz. rendeletnek megfelelően átalakítatik és ezzel egyidejűleg; de csakis ezen közös erdőre vonatkozólag mindazon ingatlanokbeli illetőségekre, melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. t.-c. 1891. XVI. t.-c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1898. XXIX. t.-c.-ben szabályozott eljárás, a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatban foganatosítatik.

E célból az átalakítási előmunkálat hitelesítésére a helyszíni eljárás, Szárazajta községben 1909. évi május hó 10-én fog kezdődni.

Minél fogva felhívatnak

1) Az összes érdekelt felek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2) mindazok, kik a telekbejegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt, a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3) mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírássra az 1886. évi XXIX. törvénycikk 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. törvénycikk 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyv tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a belyegilleték elengedési kedvezményétől is elesnek; és

4) azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszinten az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai: hogy a bejegyzett jognak törlesztet kerelmezzek, illetve hogy a törlesztési engedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a belyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Nagyajtán, 1909. március 18-án.

Perényi
kir. járásbíró.

Hirdetmény.

Az Erdővidéki bányaeget
részvénytársaságnak Köpecz,
30—40000 m. gömbölyű tölgy-
fára (bányafa) van szüksége. A
fa átmérőjének legalább 15 ceti-
méternek kell lennie. Ajánlatok
Bányaigazgatóság címére Köpecz
intézendők.

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányaink pótlására 2 éves
gyökerű száza 20 K
Gyökeres fásoltvány ezre 180 K
" szépséghibával " 90 K
" zöldoltvány " 160 K
Sima " " 90 K
Gyök. riparia portalis vastag " 32 K
" 2 éves " " 40 K
Sima riparia " " 18 K
" " vékony " 8 K
Gyökeres hazai nemes vessző " 30 K
Sima " " " 10 K
40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon
kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag
meg nem felel, azt visszaveszem s pénzt
visszaadom. — Arjegyzék ingyen. Le
van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi
fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye.
Hegyi borok eladása.

Borarak:

Gyöngyösi siller Hl. 32 K
Visontai " " " 36 K
Gyöngyösi fehér asztali 34 K
" " pecsenye 38 K
Visontai Rizling 44 K
" Muskotály 70 K
" vörös bikavér 70 K

Székely I. József

Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

Bérbeadási

Hirdetmény.

Előpatak fürdő belterületén fekvő
Gr. Nemes János tulajdonát ké-
pező két Unió nevű villa vala-
mint a meleg fürdő melletti lakó-
ház (előbbi 14 vendég szoba és
6 konyhát; — utóbbi 7 szobát
1 konyhát és 1 kis kamarát tar-
talmaz) hosszabb időre a jeleni
bebutorozással vagy a nélkül
bérbe adatik.

Erdeklődőknek részletes fel-
világosításokat nyújt Dr. Ferenczy
Géza ügyvéd, uradalmi jogtaná-
csos Nagyajtán.

UJ ÜZLETNYITÁS!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy BARÓTON, (piactér
sóraktár mellett) saját házában egy, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

RÓFÖS és DIVATÁRU

üzletet nyitottam.

Áraim a lehető legolcsóbbak, mivel bevásárlásomat akkor eszközöltem, mikor az árak
olcsóbbak lettek, s így azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy vevőimet a legszolidabb
árak mellett szolgálhatom ki.

Olesó szabott árak!

Pontos kiszolgálás!

TESSÉK EGY PRÓBABEVÁSÁRLÁST TENNI.

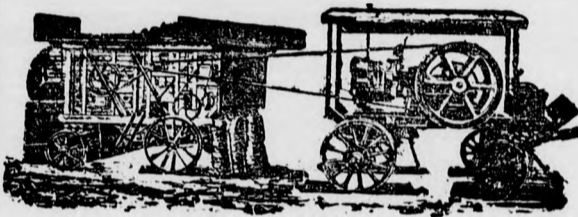
A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradok

hazafias tisztelettel

TAKÓ FERENCZ

kereskedő.

A világ legjobb cséplőkészletei.
Teljes jótállás kitűnő cséplésért.

Hatósági engedély nélküli szalmafódales házakozóit is használkaók.

112 díjjal kitüntetve!

A világ legegyszerűbb és legtökéletesebb

MOTOR-
cséplőkészleteit,

valamint a legtökéletesebb benzin-,
petrolin- és ásványolaj-motorokat
ajánlja teljes jótállás mellett, a legjutá-
nyosabb árban,

3—4 évi részletfizetéssel:

KÁLLAY MOTORTELEP, BUDAPEST,
VI. NAGYMEZŐ UTCA 43. sz. a

Csak ezen telepen szerezhető be a világhírű, szabad szemmel látható befec-
kendező készülékekkel ellátott, gazdasági és ipari célokra legalkalmasabb

benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorok

és villanyos gyújtású BENZINLOKOMOBIL. CSÉPLŐKÉSZLETEK.

Nagy munkateljesítés. — Oles rak. — Legcsekélyebb napi költség.

Aki elismert kitűnő szerkezetű, olcsó motort akar venni, az forduljon bizalom-
mal e szakértő céghez.

Tessék a pontos
címe ügyelni:

KÁLLAY Motortelep, Budapest, Nagymező-u. 43.

Arjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Motoraink terjesztése érdekében használt gőzgépek esérébe vétetnek.

MEGSZABADUL A GONDOKTOL

ha egy szórakoztató hangszert hozat magának

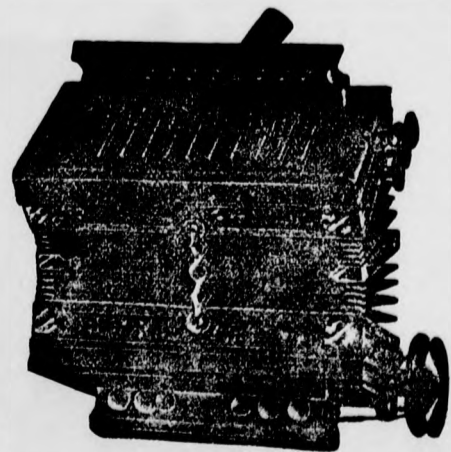
WAGNER

a „HANGSZER-KIRÁLY”-tól
BUDAPEST, VIII., József-körút 15/v. szám.

TELEFON 67—85.

Több polgári zenekar, számos zeneiskola és a fővárosi hadsereg szállítója.
Magyarország legnagyobb hangszer-áruháza különlegességi hangszerekben.

Harmonika tapsantókkal és csörgőkkel.

Ezen hangszer olyannyira célszerű és eredeti, hogy mindenhol
kedvelik. Középnagyságu csinos szekrényben 10 billentyű, sza-
badalmazott nickel sarokvédőkkel, hromszoros erős hap-
gokkal, dupla fuvó és kapeselőkkal, szabadalmazott tan-
santókkal és csörgőkisérlettel, melyek az indulónál és
csárdásoknál jutnak érvényre. Ára magyar önkéntes
iskolával és magyar dalokkal együtt csak 12 korona.

UJ! „FUVOORGONA” UJ!

Ezen hangszereken bárki 1 óra alatt megtanulhat játszani. 44 cm.
hosszu, 12 cm. széles, csont billentyűzettel, keményfa szek-
rényben, 17 ujezüst gyűrűvel díszítve, iskolával, dalokkal együtt
Ára csak 8 korona.

Wagner-harmonikák elismert jó hanggal, frt 2.50,
3, 4, 5, 6 forint és feljebb.

Wagner-hegedű 3, 4, 5, 6, 8 forint és feljebb.

Wagner-fuvola 2, 3, 4, 5, 7 forint és feljebb.

Harmoniumok iskola-, templomi és házi használatra
alkalmi vételárban.

Az összes zenekari-, iskola és egyéb más hangszerek olcsóbb árban és jobb minőségben mint bárhol

Képes hangszer-árjegyzék ingyen.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-GYÁR

BRASSÓBAN.

Baróthon kapható: Ineze Gyula és Daniel Ferencz urak kereskedéseiben.

Manhold Kálmán, Kula

Bácsmegeyének a Teleska magaslatán fekvő Rácz György-féle Jolánföldi szőlőoltvány s kertészeti bérletjén tavaszi szállításra

KAPHATÓ:

1. Szokvány minőségű, minden alanyon faj tisztán, sima és gyökeres zöldoltvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző, a melyeknek fajtisztaságukért kezeskedem, kívánatra névjegyzéket küldök.
3. Alma, körte, barack és kajszinfák 1, 2, 3. éves ojtványok a legkiválóbb fajokban.
4. Gleditsia élősövény, valamint az élősövények királya: Maclura Aurentiaca élősövény, a melynek gyökerei nem sarjadzának, tövisei igen sűrűk, semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellenáll. Mélyen leszállított árban.

Szíves megkeresést kér

Manhold Kálmán, nagybérlő.

Szőlőoltványok.

Fajtisza Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű dűsgyökérzetű oltványokat teljes felelőség mellett szállítok a következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes Kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézesfehér, Karbenet, Sárfehér, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 darab	sima zöldoltvány	80 K.
1000	gyökeres I. osztály, 2 éves	180 "
1000	" II. osztály	140 "
1000	sima Ripária-Portális I. osztály	16 "
1000	" II. osztály	9 "
1000	gyökeres I. osztály	30 "
1000	" II. osztály	18 "
1000	fásoltvány I. osztály	200 "
1000	" II. osztály	140 "

Tavaszi szállításra is elfogadok most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel **Sárkány József**
Gyöngyös, (Hevesm.)

Cipészüzlet-megnyitás.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy

Nagyajtán CIPÉSZÜZLETET nyitottunk.

Budapesti elsőrendű üzletekben szerzett ismereteinket külföldi tanulmányainkkal is gyarapítottuk s a cipész-iparban annyi gyakorlottságunk van, hogy mindenoldalu igényeknek meg tudunk felelni.

Készítünk férfi-, női- és gyermekeipöket, egyszerűt és különlegeset.

A t. cipésmester urak figyelmét felhívjuk arra is, hogy a saját vagy a hozzánk küldött anyagból **cipőfelsőrészeket** legszolidabb ár mellett készítünk.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölünk.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradjunk hazafias tisztelettel

Benedek Testvérek cipésmester. Nagyajta.

Nagy raktár sírkövekben és butor-márvány lapokban.

Felhívom a nagyérdemű közönség szíves figyelmét a legtökéletesebben berendezett márvány, gránit, syenit, labrador és porphyr kemény kőzetű

síremlék-műhelyemre

és raktáromra, melyben állandóan több mint 200 darab síremlék áll a közönség rendelkezésére.

Gyártmányaimhoz kizárólag elsőrendű hazai és külföldi anyagot használlok.

Készítek mindenféle butormárvány-cikkeket, u. m. asztal-, mosdószelekre- és éjjeliszelekre-lapokat stb.

Főtőrekvésem, hogy igen tisztelt vevőimnek legmesszebb menő igényeit is pontos és gyors kiszolgálás, valamint a legmérsékeltőbb árak mellett kielégíthessem. — Ügynökök mellőzésével kérem egész bizalommal hozzám fordulni sziveskedjék.

Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel

NAGY JÓZSEF, kőfaragó-mester.

Brassóban, a közúti vasut elágazása mellett.

POLLITZER-féle

sérvambulatórium

nyilvános orvosi rendelő intézet

sérvbajosok, ferdennőttek és amputáltak részére.

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 8. sz.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Egyéni, speciális kezelés! Olcsó árak!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 K.-tól fölfelé.

Vidéki rendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

HYGIENIKUS CZIKKEK a legfinomabb minőségekben, orvosi-
lag ajánlva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatja 2—16 Kor.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Reumatizmus és vérgyógyítás.

TISZTÍTÁSOK A VÉRT!!

Egy vértisztító kúra minden ember részére — legyen akár egészséges, akár beteg — a szükségeség parancsa. Egy ilyen kitünő és messze földön hírnevesnek elismert vértisztító szer az

antireumatikus vértisztító-tea,

Grandmann berlini gyógyszerész-készítménye.

Mint házaszer a testnedvek romlása, különböző sémér, bérkútegek, **REUMATIZMUS**, hólyag- és vesebajok, valamint a fejbe való vertelések ellen ajánlatik jelesen s ezért egy családban sem volna szabad hiányoznia.

Ezen tea csak a fenti cég, Grandmann győgszertára által, Berlin, SW., Friedrichstrasse 207, kapható.

Eredeti csomagok a 1, 2 és 4 Kor. rbán, Ausztria-Magyarországra vámmentes szétküldéssel.

Próbaküldemény és képes ismertető-füzet ingyen.

Nagy József könyvnyomdája

papir, író és rajzszerkereskedése,
az „Erdővidéki Hirlap“ kiadóhivatala
Baróton, (Háromszékmegye.)

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Baróton, a Kossuth-u. levő addig Erdővidéki Takarékpénztár tulajdonát képező, Rozsondai János nevén álló

könyvnyomdát

a múlt év márciusában atvettem, s azt azóta a saját nevem alatt vezetem.

Készítek minden a nyomdai szakba vágó munkákat, u. m.: községi, takarékpénztári táblázatok, esküvői és báli meghívók a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, üzleti levélpapírok és borítékok, eljegyzési és névjegykártyák, gyászlapok, falragaszok stb. stb. a legjutányosabb árban és legdiszesebb kivitelben nálam szerezhetők be.

Kaphatók különféle községi nyomtatványok, kötelezvények, adás-vevési szerződések, jegyzőkönyvek, árverési hirdetések, záloglási és becslési jegyzőkönyvek, községi bizonyítványok stb. stb. a legjutányosabb árban.

Az „Erdővidéki Hirlap“ kiadóhivatala.

Előfizetési árak: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Ugyanott egy ügyes fiu nyomdász tanulónak telvétetik.